

DZIAŁ VIII GOSPODARSTW DOMOWE. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Gospodarstwa domowe

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącznie swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

2. Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 r. (do 2009 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002).

3. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie,

CHAPTER VIII HOUSEHOLDS. DWELLINGS

General notes

Households

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the equipment of households with durable goods, is a representative **household budgets survey**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

2. Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budgets survey.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011. (until 2009 – the Population and Housing Census 2002).

3. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-

stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, ustalone na podstawie kryterium **wyłączonego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura lub renta).

4. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczą, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

5. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spozycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej

-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive** or **primary** (predominant) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay or pensions).

4. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) employed persons include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.). Employees of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;
- 2) persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, disability welfare pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;
- 3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

5. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 157), wypłaty niezależne do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej;

Available income comprises:

- 1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 157), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sickness benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees) This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- 4) income from owning (interests, shares in company profits, including dividends and leasing of property (net income i.e., revenues minus expenditures and applicable taxes from rental or residential premises, garages and other buildings not connected with conducted business activity as well as from land leasing);
- 5) income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social;
- 6) other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

6. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and

6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

6. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

7. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie do pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi”.

8. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

9. Zasięg ubóstwa – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzysten-

services purchased for cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

7. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous expenditures on goods and services”.

8. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

9. Poverty rates – a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adapted poverty line. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty lines (relative and subsistence minimum). According to this scale weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at the age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty line is the amount which according to the social assistance act (uniform text Journal of Laws 2016 Item 930, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological threat to life or psychophysical human development. The starting point adopted for determination

cji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia

of the extreme poverty line is subsistence minimum estimated by the institute of labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within

działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przed-pokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku.

- 2) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 3) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 4) **towarzystw budownictwa społecznego;**
- 5) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 6) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
- 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem,

a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31st December in each administrative division.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building.

- 2) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 3) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 4) **public building society;**
- 5) **workplaces** (of public and private sector);
- 6) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
- 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **completed dwellings**, as well as dwellings which construction has started concerns dwellings in newly built and expanded

mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania oraz mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

5. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach przeliczone** zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010–2017 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o budownictwie spółdzielni mieszkaniowych dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinnym budownictwem spółdzielczym.

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych

buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

5. Due to methodological change, since 2018, data regarding effects of “private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings are recalculated** according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010–2017 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information regarding housing cooperative construction concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method** i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems, gas supply system and thermic-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and gas.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors,

wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Źródł uliczny jest to urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

Informacje o energii cieplnej oraz kubaturze budynków ogrzewanych centralnie:

- w zakresie sprzedaży energii cieplnej dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji,

- w zakresie kubatury – budynków mieszkalnych

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służący do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródła wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As street outlet we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the users of water supply systems and sewage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewerage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity, also include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.

Information regarding heating energy and cubic volume of centrally heated buildings:

- within the scope of sale of heating energy concern residential buildings, public authorities and institutions,

- within the scope of the cubic volume of buildings includes residential buildings.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10th April 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

Gospodarstwa domowe

Households

TABL. 1 (109). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

HOUSEHOLDS PROJECTION

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousands								
O G Ó Ł E M.....	539,6	549,7	556,3	539,7	519,2	503,2	489,2	TOTAL
Miasta	344,8	347,1	346,6	334,9	319,3	306,9	297,3	Urban areas
Wieś	194,8	202,6	209,8	204,8	199,9	196,3	191,9	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M.....	2,624	2,546	2,477	2,503	2,540	2,551	2,551	TOTAL
Miasta	2,406	2,347	2,298	2,315	2,354	2,369	2,365	Urban areas
Wieś	3,011	2,887	2,773	2,809	2,836	2,835	2,841	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych

Household budgets

TABL. 2 (110). **GOSPODARSTWA DOMOWE**

HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	1381	1497	1472	1456	Number of surveyed households
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,74	2,63	2,69	2,63	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	0,99	0,97	1,07	1,01	employed
pobierających świadczenia społeczne.....	0,83	0,83	1,20	1,22	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,65	0,68	0,65	0,67	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	0,85	0,76	0,37	0,34	dependents

TABL. 3 (111). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 2015 2017 2018				SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1108,44	1280,51	1496,15	1554,81	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1074,99	1240,51	1465,66	1513,28	of which disposable income
w tym dochody:					of which income:
z pracy najemnej	542,58	637,72	741,79	779,11	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	67,87	78,17 ^a	110,27 ^b	79,11 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	97,94	90,58 ^d	133,98 ^e	152,79 ^f	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^g	343,30	417,67	463,94	491,22	from social benefits ^g

a–e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 34,35%, b – 16,84%, c – 37,05%, d – 21,48%, e – 11,56%, f – 14,45%. g W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a–e Relative error of estimates exceeds 10% and is equal: a – 34,35%, b – 16,84%, c – 37,05%, d – 21,48%, e – 11,56%, f – 14,45%. g In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 4 (112). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 2015 2017 2018				SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	873,20	904,91	981,43	981,86	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	839,75	864,92	950,93	940,33	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe .	240,09	235,73	264,73	274,61	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	25,14	21,75	25,24	25,89	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	49,64	48,46	57,62	50,35	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania					housing, water, electricity, gas
nośniki energii	192,58	210,68	214,79	197,04	and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	51,34	43,59	51,84	58,46 ^c	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	38,79	47,35	48,33	45,38	health
w tym artykuły farmaceutyczne	24,73	27,68	29,56	31,51	of which pharmaceutical products
transport	69,22	65,41	93,60 ^d	82,56	transport
łącznie ^e	43,70	53,18	54,15	45,13	communication ^e
rekreacja i kultura ^f	62,30	51,94	53,07	53,50	recreation and culture ^f
edukacja ^g	6,26	6,77 ^h	6,64 ⁱ	9,52 ^j	education ^g
restauracje i hotele	12,95	28,61	30,13	40,77	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	43,81	48,27	49,90	56,50	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	26,05	25,79	30,26	31,88	of which personal care

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c-d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 11,33%, d – 11,58%. e Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. f Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. g Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. h-j Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: h – 21,67%, i – 20,73%, j – 16,76%.

a Including expenditures on life insurance. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. c-d Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 11,33%, d – 11,58%. e Since 2013 including expenditures for Internet services. f Since 2013 excluding expenditures for Internet services. g Including pre-school education. h-j Relative error of estimates exceeds 10% and equals: h – 21,67%, i – 20,73%, j – 16,76%.

TABL. 5 (113). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	6,89	5,43	5,05	4,88	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	4,67	3,41	2,94	2,86	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,86	5,45	5,45	5,34	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	x	3,21	3,06	3,01	raw meat
w tym drób	x	1,51	1,43	1,43	of which poultry
wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	1,97	2,12	2,09	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,60	0,34	0,27	0,29	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,89	3,31	2,97	2,87	Milk ^f
Jogurty w kg	0,56	0,48	0,53	0,53	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,86	0,70	0,74	0,74	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	13,45	11,13	10,11	9,34	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,46	1,13	1,04	1,04	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	0,25	0,20	0,17	0,18	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,42	3,21	3,33	3,36	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	10,15	8,28	7,52	7,37	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	5,07	3,90	3,15	2,80	of which potatoes
Cukier w kg	1,24	0,99	0,79	0,76	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,30	0,26	0,23	0,24	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,85	4,12	5,04	5,64	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,99	0,79	0,84	0,86	Fruit and vegetable juices in l

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, od 2013 r. bez przetworów podrobowych. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Od 2013 r. bez serków słodkich. h Od 2013 r. bez boczku surowego. i Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Since 2013 excluding potato flour. b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). d Including ready-to-serve food, since 2013 excluding offal preparations. e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. h Since 2013 excluding raw bacon. i Including seeds and edible kernel.

TABL. 6 (114). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna.....	90,2	95,5	96,2	94,6	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	12,4	22,1	30,5	38,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	55,9	57,6	61,4	66,1	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	10,8	12,7	22,1	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy	52,1	55,0	64,6	63,9	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	69,2	65,4	65,0	Equipment for the reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny.....	99,3	97,7	93,8	97,7	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej.....	67,9	67,8	64,3	55,0	Satellite or cable television equipment
Telefon komórkowy	86,8	93,8	95,6	97,2	Mobile phone
w tym smartfon.....	x	37,9	60,0	65,7	of which smartphone
Zestaw kina domowego.....	22,1	13,5	13,5	13,7	Home theater system
Komputer osobisty.....	59,6	68,4	75,9	70,0	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	55,6	65,9	73,6	x	of which with access to the Internet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	x	x	x	73,6	Appliance with access to the Internet ^c
Drukarka	38,8	26,6	28,2	30,8	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	15,0	17,2	20,9	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, hi-fi stereo music system. c Computers, laptops, tablets, TV sets, smartphones, others with Internet access.

TABL. 7 (115). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	25,6	25,0	20,7	22,4	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	11,6	21,1	17,2	18,9	“legal” poverty threshold
granicy ubóstwa skrajnego.....	9,9	12,5	8,7	9,6	extreme poverty threshold

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 169.

a See general notes, item 9.on page 169.

Mieszkania. Infrastruktura

Dwellings. Infrastructure

TABL. 8 (116). ZASOBY MIESZKANIOWE^a
DWELLING STOCKS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	483,2	505,2	514,2	519,4	335,0	184,4	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1818,8	1909,2	1943,4	1963,4	1206,4	757,0	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	32322,5	34437,3	35237,9	35682,4	20552,1	15130,4	Useful floor area of dwell- ings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu . powierzchnia użytkowa w m ² :	3,76	3,78	3,78	3,78	3,60	4,11	number of rooms in a dwelling
1 mieszkania.....	66,9	68,2	68,5	68,7	61,4	82,1	useful floor area in m ² : per dwelling
na 1 osobę.....	22,2	23,9	24,6	25,0	24,4	25,8	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie.....	3,01	2,85	2,79	2,75	2,52	3,18	per dwelling
1 izbę	0,80	0,75	0,74	0,73	0,70	0,77	per room

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 22.

a Based on balances. b See general notes, item 13 on page 22.

TABL. 9 (117). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply sys- tem	centralne ogrzewanie central heat- ing
O G Ó Ł E M2010	96,9	94,1	91,4	47,7	82,0
T O T A L2015	97,0	94,4	91,8	46,7	82,9
.....2017	97,1	94,5	92,0	46,5	83,3
..... 2018	97,1	94,6	92,1	46,3	83,5
Miasta2010	99,8	99,0	97,1	71,7	89,7
Urban areas.....2015	99,8	99,1	97,2	69,7	90,3
.....2017	99,9	99,1	97,3	69,2	90,6
..... 2018	99,9	99,1	97,3	68,9	90,7
Wieś.....2010	91,4	85,1	81,0	3,4	67,8
Rural areas.....2015	91,9	85,9	81,9	4,6	69,4
.....2017	92,1	86,2	82,3	5,0	70,0
..... 2018	92,2	86,4	82,6	5,2	70,4

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 10 (118). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2018 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to						
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budown- ictwa spolecz- nego public building society	innych others	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances								
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thousand PLN								
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in PLN								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM.....	a	259106	77016	39307	46465	89319	2622	11377
TOTAL	b	32307,6	12713,3	6784,4	8312,4	1781,9	748,1	1967,4
	c	124,4	165,1	172,6	178,9	21,6	285,3	172,9
Miasta	a	140870	56652	33400	38862	3925	2622	5409
Urban areas	b	26296,5	11227,2	5623,2	6904,5	766,5	748,1	1027,0
	c	186,7	198,2	168,4	177,7	195,3	285,3	189,9
Wieś.....	a	118236	20364	5907	7603	78394	-	5968
Rural areas	b	6011,1	1486,1	1161,2	1407,9	1015,5	-	940,4
	c	50,8	73,0	196,6	185,2	13,0	-	157,6
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM.....	a	100,0	29,7	15,2	17,9	31,8	1,0	4,4
TOTAL	b	100,0	39,4	21,0	25,7	5,5	2,3	6,1
	c	100,0	40,2	23,7	27,6	2,8	1,9	3,8
Miasta	a	100,0	40,2	23,7	27,6	2,8	1,9	3,8
Urban areas	b	100,0	42,7	21,4	26,3	2,9	2,8	3,9
	c	100,0	17,2	5,0	6,4	66,3	-	5,0
Wieś.....	a	100,0	24,7	19,3	23,4	16,9	-	15,6
Rural areas	b	100,0						

TABL. 11 (119). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock of grounds for dwelling construction				
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
		spółdziel- cze co- operatives	osób fizycz- nych of natural persons	razem total	w tym uz- brojone of which de- veloped	razem total	w tym uzbro- jone of which de- veloped	
	w ha in ha							
OGÓŁEM.....	2010	56,8	-	39,1	548,5	86,9	1542,6	350,6
TOTAL	2015	46,2	-	35,4	419,8	115,5	1167,1	403,6
	2017	46,1	-	34,4	397,4	128,6	1158,0	400,1
	2018	92,1	-	41,2	392,9	130,2	1084,8	360,3
Miasta	2010	28,5	-	19,2	510,7	74,6	866,3	145,9
Urban areas	2015	24,8	-	15,9	384,7	103,1	559,0	164,5
	2017	25,8	-	16,4	357,8	113,5	561,0	168,1
	2018	30,4	-	20,3	354,7	115,3	546,4	165,8
Wieś.....	2010	28,1	-	19,6	37,8	12,3	676,3	204,7
Rural areas	2015	21,4	-	19,5	35,1	12,4	608,1	239,1
	2017	20,3	-	18,0	39,6	15,1	597,0	232,0
	2018	61,7	-	20,9	38,2	14,9	538,4	194,5

TABL. 12 (120). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
 DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	4040	4300	4651	5640	T O T A L
Indywidualne ^a	2623	2289	2620	2357	Private ^a
Na sprzedaż lub wynajem ^a	1276	1966	1881	3269	For sale or rent ^a
Spółdzielcze.....	76	-	-	-	Cooperatives
Komunalne (gminne).....	16	42	69	12	Municipal (gminas)
Zakładowe.....	20	3	5	2	Company
Spoleczne czynszowe.....	29	-	76	-	Public building society

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 172.

a See general notes, item 5 on page 172.

TABL. 13 (121). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
 DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Mieszkania.....	4757	4310	4783	5202	Dwellings
miasta.....	3009	2420	2952	2893	urban areas
wieś.....	1748	1890	1831	2309	rural areas
Indywidualne ^a	2110	1967	1702	1811	Private ^a
miasta.....	587	434	384	391	urban areas
wieś.....	1523	1533	1318	1420	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wy- najem ^a	2218	2109	2885	2933	For sale or rent ^a
Spółdzielcze.....	158	156	76	305	Co-operative
Komunalne (gminne).....	155	9	94	82	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	92	69	26	3	Company
Spoleczne czynszowe.....	24	-	-	68	Public building society
Mieszkania na 1000 zawartych mażeństw.....	568	624	700	777	Dwellings per 1000 marriages con- tracted
miasta.....	609	606	746	753	Urban areas
wieś.....	510	650	636	809	Rural areas
Izby.....	19617	17771	18019	20165	Rooms
miasta.....	10360	8083	9420	9783	urban areas
wieś.....	9257	9688	8599	10382	rural areas
Indywidualne ^a	12013	11000	9234	9811	Private ^a
miasta.....	3385	2445	2128	2172	urban areas
wieś.....	8628	8555	7106	7639	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wy- najem ^a	6384	6045	8303	9105	For sale or rent ^a
Spółdzielcze.....	473	435	204	847	Co-operative
Komunalne (gminne).....	332	11	181	199	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	347	280	97	15	Company
Spoleczne czynszowe.....	68	-	-	188	Public building society

TABL. 13 (121). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	457426	413443	425891	449802	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	225966	176009	208874	202292	urban areas
wieś	231460	237434	217017	247510	rural areas
Indywidualne ^a	282360	245716	259494	Private ^a
miasta	65519	59447	61235	urban areas
wieś	216841	186269	198259	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	118315	171760	166079	For sale or rent ^a
Spółdzielcze	8595	7463	3439	17164	Co-operative
Komunalne (gminne)	5367	236	3249	3649	Municipal (gmina)
Zakładowe	6023	5069	1727	327	Company
Społeczne czynszowe	1069	-	-	3089	Public building society
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	96,2	95,9	89,0	86,5	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	75,1	72,7	70,8	69,9	urban areas
wieś	132,4	125,6	118,5	107,2	rural areas
Indywidualne ^a	143,5	144,4	143,3	Private ^a
miasta	151,0	154,8	156,6	urban areas
wieś	141,4	141,3	139,6	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	56,1	59,5	56,6	For sale or rent ^a
Spółdzielcze	54,4	47,8	45,3	56,3	Co-operative
Komunalne (gminne)	34,6	26,2	34,6	44,5	Municipal (gmina)
Zakładowe	65,5	73,5	66,4	109,0	Company
Społeczne czynszowe	44,5	-	-	45,4	Public building society

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 172.

a See general notes, item 5 on page 172.

TABL. 14 (122). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
 DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings				W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
			razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i wię- cej and more		1	2	3	4 i wię- cej and more
OGÓŁEM..	2010	4757	2110	0,1	1,0	4,2	94,7	2647	4,6	30,9	42,6	21,9
TOTAL	2015	4310	1967	0,1	1,6	3,9	94,5	2343	3,4	35,2	43,6	17,8
	2017	4783	1702	0,3	0,9	6,0	92,8	3081	2,6	35,8	41,7	19,9
	2018	5202	1811	0,3	0,8	5,6	93,3	3391	4,8	28,8	39,8	26,7
Miasta	2010	3009	587	-	1,7	4,1	94,2	2422	3,8	31,9	41,9	22,4
Urban areas	2015	2420	434	0,2	2,5	5,3	91,9	1986	3,6	35,5	43,8	17,1
	2017	2952	384	0,3	1,8	4,9	93,0	2568	2,2	37,0	40,9	19,9
	2018	2893	391	0,8	1,5	4,1	93,6	2502	3,2	29,5	43,0	24,3
Wieś.....	2010	1748	1523	0,1	0,8	4,2	94,9	225	13,8	19,6	50,2	16,4
Rural areas	2015	1890	1533	0,1	1,3	3,5	95,2	357	2,2	33,1	42,9	21,8
	2017	1831	1318	0,3	0,6	6,3	92,8	513	4,3	30,0	46,0	19,7
	2018	2309	1420	0,1	0,6	6,0	93,2	889	9,2	26,5	30,6	33,6

TABL. 15 (123). WODOCIĄGI I KANALIZACJA
 Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	13951,7	15872,2	16230,7	16431,1	Water supply
miasta	2153,5	2304,4	2352,9	2385,8	urban areas
wieś.....	11798,2*	13567,8	13877,8	14045,3	rural areas
Kanalizacyjna ^a	4794,6	6922,3	7177,2	7340,7	Sewage ^a
miasta	2085,1	2279,6	2347,6	2376,4	urban areas
wieś.....	2709,5	4642,7	4829,6	4964,3	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	156906	174776	174874	176911	Water supply system
miasta	60148	62865	62185	62252	urban areas
wieś.....	96758	111911	112689	114659	rural areas
Kanalizacyjne	74883	99338	104062	105317	Sewage system
miasta	46447	51928	54888	55238	urban areas
wieś.....	28436	47410	49174	50079	rural areas
Zdroje uliczne	210	155	134	131	Street outlets
miasta	30	46	36	34	urban areas
wieś.....	180	109	98	97	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	44,8	45,4	44,5	45,9	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	29,6	27,7	27,1	27,4	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,2	32,5	32,0	32,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	15,3	17,7	17,4	18,5	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	47,1	44,8	48,1	47,1	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane.....	47,1	44,8	48,1	47,1	of which treated

a Łącznie z kolektorami. * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

a Including collectors. * Data revised in relation to the data already published.

TABL. 16 (124). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Odbiorcy w tys.	487,6	484,5	499,4	518,2	Consumers in thousands
miasta	310,1	312,3	319,9	231,1	urban areas
wieś	177,6	172,2	179,5	187,1	rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	1050,2	942,5	995,7	1034,7	In GWh
miasta	594,2	510,5	531,4	552,0	urban areas
wieś	456,0	432,0	464,3	482,6	rural areas
W kWh					In kWh
miasta: na 1 mieszkańca	686,3	598,2	627,3	653,2	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1916,2	1634,7	1661,3	1667,3	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2568,0	2508,2	2586,9	2579,7	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

a The number of consumers as of 31st December was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of the Economy.

TABL. 17 (125). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS
SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km..	2609,8	3004,5	3189,9	3292,8	Distribution and transmission net- work in km
miasta	1359,0	1561,0	1633,7	1690,1	urban areas
wieś	1250,8	1443,5	1556,2	1602,8	rural areas
w tym przesyłowa	805,8	856,0	908,9	909,7	of which transmission
miasta	24,2	27,4	30,1	30,1	urban areas
wieś	781,6	828,7	878,8	879,6	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	41146	48398	50845	52360	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
miasta	36277	42046	43641	44644	urban areas
wieś	4869	6352	7204	7716	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	171,9	195,6	196,7	197,8	Consumers of gas from gas supply system^a in thousands
miasta	166,4	186,9	187,4	188,2	urban areas
wieś	5,5	8,7	9,3	9,6	rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku) w GWh	92,0^c	930,4	1017,2	1064,2	Consumption of gas from gas supply system^b (during the year) in GWh
miasta	85,9 ^c	838,5	915,5	959,8	urban areas
wieś	6,1 ^c	91,8	101,7	104,4	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	63,2^d	645,1	709,0	743,5	Per capita in kWh
miasta	99,2 ^d	982,6	1080,7	1135,8	urban areas
wieś	10,4 ^d	156,0	173,1	178,1	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. c W hm³. d W m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. c In hm³. d In m³.

TABL. 18 (126). OGRZEWNICTWO
 Stan w dniu 31 grudnia
 HOUSE-HEATING
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	900,9	977,9	1019,7	990,9	922,5	68,4	Heating network in km
w tym przesyłowa	568,8	585,4	613,4	614,4	564,6	49,8	of which transmission
Kotłownie	712	1073	1107	1065	782	283	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	7381,0	6404,8	7366,8	7361,5	7107,4	254,1	Sale of heating energy (dur- ing the year) in TJ
Kubatura budynków ogrze- wanych centralnie w dam ³	59686	72482	79929	77974	72244	5731	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkal- nych	39195	39181	41991	41987	41334	653	of which residential build- ings

TABL. 19 (127). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ
 POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thousands – using ^a :
wodociągu	1292,4	1363,8	1359,2	1355,6	water supply system
miasta	843,1	841,5	837,2	833,8	urban areas
wieś	449,3	522,3	521,5	521,7	rural areas
kanalizacji	956,5	1066,1	1063,7	1062,7	sewage system
miasta	800,1	813,6	808,7	805,7	urban areas
wieś	156,4	252,4	255,0	257,0	rural areas
gazu	632,6	615,3	609,7	605,1	gas supply system
miasta	612,6	586,9	579,8	574,5	urban areas
wieś	20,0	28,3	30,0	30,7	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b ko- rzystająca ^a z:					Population in % of total population ^b using ^a :
wodociągu	88,9	94,7	98,4	94,9	water supply system
miasta	97,5	99,0	98,9	98,9	urban areas
wieś	76,3	88,6	88,8	89,0	rural areas
kanalizacji	65,8	74,0	74,2	74,4	sewage system
miasta	92,5	95,7	95,5	95,6	urban areas
wieś	26,5	42,8	43,4	43,9	rural areas
gazu	43,5	42,7	42,5	42,3	gas supply system
miasta	70,8	69,0	68,5	68,1	urban areas
wieś	3,4	4,8	5,1	5,2	rural areas

a Dane szacunkowe; w przypadku wodociągu i kanalizacji dane od 2014 r. podano według zmienionej metody. b Na podstawie bilansów.

a Estimated data; in case of water supply and sewage systems data since 2014 are given according to changed method. b Based on balances.